

اورنبورغ
و باشقہ شہرلرگہ
بلا تفریق
سنه لك بهاسی ۴ صوم تین
یارم سنه لگی ۲
وچ آییلغی ۱ ۲۰
بر آییلغی - ۵۰
چیت مملکتلرگہ
سنه لك بهاسی ۶ صوم تین
یارم سنه لگی ۳
اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »
تیلیفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرون الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

دیگر وصیست

زمان ناعسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده

دوامی ۶ نچی سنه

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

یبارلگان یازولری
اوزگارتورگه اداره
اختیارلیدر. باصلمغان
یازولر کیرو قایتارلماز.
مرفه سز خطر قبول
ایدلمان آدرس آلاشتروغہ
۲۱ تین آلنور.
آدریسنی آچق
یازولری اوتله
آدرس سز مقاله لر
درج ایدلمان
بره ملاب ۱۲ تین

اورنبورغ و باشقہ یرده اولان شاگردلرگہ بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین.

فهرست

مسئله.

الكلام يجزء الكلام

مسلم كامل انسان کاملدر.
قران ترجمه سی خصوصنده.
مبارك كونلرمز یا که بیراملرمز.

شعر.

تورلی خبرلر.

خارجی خبرلر.

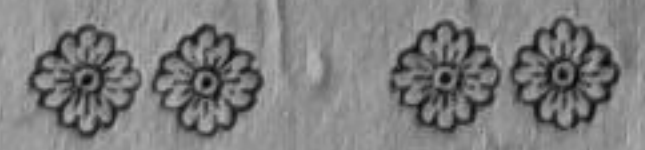
اورنبورغ خبرلری.

اداره دن جوابلر.

فلسفه عبادتکده رديه

شيفت
t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

بو اثر محترم محمد صادق حضرت عثمانف نك صوكت
وقت لرده غنه یازغان اثری اوله رق غایت حکمی
وعلمی نادره المثل بر رساله در.
زمانه زده فلسفه بیاعلری وحکمت بقال لری چوق
اولدقندن شوئلره قارشو تور مق ایچون هر بر اهل
دیانت که بو کتابک بر نسخه منی بولندر مق ضرور در.
رساله دین و معیشت اداره سنده ۱۵ تیندن پوچته
ایلان ۱۷ تیندن صاتلدر پوچته مارقه سی هم مقبولدر.

نیکولسکی پاسیولقهده صاحب الدین العزیزی طرفندن سوؤال.

۱نچی سوأل بر آدم نك وفاتی صونکنک مال متروکه فی قسمت دن الك ویا که صونکنده اولسون ما بین الوارث برسی آخردن ویا که اکثری برستدن ویا بالعکس طالب ایدر لر سه سنک گیزلو مال بار دیسه، شول صورتده یمین ایدر لر می؟ همده یمین مدعی گه مو ویا که مدعی علیه که مو تیش اولور؟

۲نچی سوأل وصی اولغان وارثده شرعا نینداین حقوق و نینداین خصوصیات وار غیری وارث لر گه نظر! صبی و صبیله لر نك حقوق لر بین تعیین و تصرفده ۳نچی سوأل بر آدم نك فوتی چیت مملکت لرده. اولو سبیلی همده وارث لر کلسی بر ابر حاضر اولماغانلقدن تقسیم ترکه نی وارث لر جمعاً حاضر اولغانغه قدر کچکتر و اوچون وصی شرعا مسئول می. ۴نچی سوأل وارث ار ما بیننده قسمت وقتنده ویا که قسمت دن صونگره دعوی اوچون و کالت و برر لر سه برسی آخر گه بیرو تیوش می ویا که غیری اجنبی گه و برر سه ده یارار می؟

۵نچی سوأل بر آدم وصیت ایدر سه بنم وفاتم بعدنده تیشلی صدقه نی و برر سرز هیچ مقدار وصفت نی بیان قیلما ینچه همده وارث لر ما بیننده صبی و صبیله لر اولسه اوشبو صورتده نه مقدار نی تنفیذ قیلو تیوش؟

۶نچی سوأل ورثه دن وصی، میت نك فوتی وقتنده حاضر بولوب بر آز مقدار مال صرف ایدر سه دور ایتدرو و ختم کلام الله کبی اورن لره بو ایسه بالاده مذکور میت نك تیشلی صدقه و برر سرز دیها کنه

موافق مصرف اولور می؟ هم اوشبو مذکوراری وصی تنفیذ قیلماچ غیری وارث لر نك اجازه تنه توقف ایدر می همده صبیله لر نك حق بولوب تعلق تابار می. اوشبو حالهزه واقع اولغان مسئله اولدغندن جناب سکر دن جواب معتبر لره کوز ویوز طوتب رجاء ایدر لر.

اداره- ۱نچی سوأل نك جوابی: بو سوأل بک چوالچق یازلمش. شونک ایله بر ابر، بویله دعوالری رؤیه، قاضی و حاکم لر اشدیر. ورثه آراسنک «سند» گیزلو مال بار «دیپ سوبله مک ایله شرعا هیچ کمه، هیچ نر سه لازم تو گلدر. کیزلو مال دعوا ایدوچی کشی، قاضی و حاکم حضورینه واروب دعوا ایتلمیدر. شول وقتده قاضی بو دعوانی رؤیه ایدر. یعنی کیزلو مال دعوا قیلوچی وارث ایله، دعوی قیلنمش وارثنی بر گه قویوب. مدعی علیه (مال دعوی قیلنمش کشی) دن سوأل ایدر. «مونه بو خصمک سنده کیزلو مال اولدیغنی دعوی ایدر واقعا خصمک دیدکنچه سنده کیزلو مال وارمیدر؟» دیر.

اگر مدعی علیه «درستنی ایته؛ واقعا منده کیزلو مال وار ایدی» دیسه، قاضی شول مالنی مدعی علیه که الزام ایدر. اگر مدعی علیه انکار ایتسه «منده آندای کیزلو مال یوقدر» دیسه، اول وقتده قاضی مدعی (کیزلو مال دعوی قیلوچی) دن سوأل ایدر «سنک دعوا که بینک وارمیدر» دیر. اگر مدعی «بینهم وار» دیپ بینه اقامه قیلسه، قاضی بینه بوینچه مدعی علیه ده کیزلو مال وارغنی ایله حکم ایدر. اگر مدعی بینه اقامه قیله آلماسه مدعی نك

طلبیلہ فاضی، مدعی علیہ کہ یمین تکلیف ایدر. یعنی مدعی علیہ گہ " واللہ منہ کیزلو مال یوقدر " دیب یمین ایتدر.

(واذا صحت) (الدعوی) سئل القاضی عنها فان اقر الزم به وجبه وان انکر سئل المدعی بینة فان اقام قضی علیہ والا حلفه بطلیه) غرر کتاب الدعوی. یوقار وده فی تفصیل اوشبو عبارہ نك ترجمہ سیدر.

۲ نچی سوألنك جوابی، بوسوألده بك عام سوألدر وصی بولغان كشی، وارث اولسون غیر وارث اولسون، میت نك وصیتلرینی تنفیذ قیلہ آادر. اما وصی بولغان بر وارث قیلہ آامیدر. وصی بولغان وارث صبی وصبیہ ایلہ بالغ لرنك ماللرینی تقسیم قیلوب بیرہ آادر. وصی بولغان بر وارث اول اشنی قیلہ آامیدر. وصی بولغان وارث صبیلر حصہ سندن بر نرسہنی بهاسیلہ صاتوب صبی لرنی تربیہ قیلہ آادر وصی بولغان بر وارث آنی قیلہ آامیدر. (من ملك بیع شیء ملك قسمته كذا فی المحيط قسمۃ الاب علی الصبی والمتعوه جائزۃ فی كل شیء اذا لم یكن فیها غبن فاحش. ووصی الاب فی ذلك قایم مقام الاب بعد موتہ) ہندیہ ج ۵ صحیفہ ۲۱۹.

یعنی بر او نك بر نرسہنی صاتوغہ حق بولسہ، اول نرسہنی تقسیم قیلوغہ حق بولہ. آتازك صبی وعقلسزغہ، غبن فاحش سز تقسیم قیلوی جائزدر. آتازك وصی سی، بو حقہ آتا اولگانند صوك، آتا اورنہ قایم دیمكدر.

۳ سوألنك جوابی تقسیم خصوصندہ، كتب فقہیہ نك بیانلرینہ نظر، فایدہ وضرر، كوبلك. أزلق اعتبار عہ آلنورغہ تیوشلیدر. بناء علیہ وارثلر آراسندہ قسمتی طلب قیلوچیلر كوب بولسہ، یا کہ قسمت قیلمی غائبنی كوتو سببلی، سائر ورثہ لره ضرر کیلورلك بولسہ، قسمت قیلو تیوشلی بولوب کیچككرو سببلی وصی مسئول بولورغہ تیوشلیدر. (واذا انتفع كل من الشركاء بنصيبه بعد القسمۃ قسم بطلب احدہم وان تضرر الكل لا ینقسم الا برضاهم وان انتفع البعض دون البعض قسم بطلب ذی النفع لا بطلب الاخر هو

الاصح) ملتقی فی القسمۃ.

یعنی شریكلر، قسمت بعدندہ، هر قایوسی اوز حصہ لری ایلہ. منفعتلنورلك بولسہ لری، آرادن برسینك گنہ، قسمت طلب قیلوی ایلدہ، تقسیم قیلنور. اگر بارده ضرر لنورلق بولسہ لری، شریكلر نك رضاقلر ندنبشقه تقسیم قیلنماز. اگر بعضی فایدہ لنورلق بعضی ضرر لنورلق بولسہ لری، فایدہ لنورلق بولغانلر یك طلبلری ایلہ تقسیم قیلنور، باشقه لری نك طلبلری ایلہ تقسیم قیلنماز. بو اصح روایت دیمكدر.

فقط تقسیم قیلغانندہ، غائب نك حصہ سنی قبض ایچون، بر وکیل تعیین قیلوب، صبیلر نك حصہ لرنی، وصی اوزی قبض قیلور. (ولو برهنوا علی الموت وعدد الورثۃ والعقار فی ایدیہم ومعهم وارث غائب او صبی قسم ونصب وکیل او وصی لقبض حصۃ الغایب او حصۃ الصبی) ملتقی فی القسمۃ یعنی... وارثلر آراسندہ، غائب یاخود صبی بولسہ، غائب حصہ سنی قبض ایچون وکیل، صبی حصہ سنی قبض ایچون وصی تعیین قیلنور دیمكدر.

۴ نچی سوألنك جوابی وكالة مسئلہ سی بك كيكدر اجنبی گنہ تو گل ملت اجنبیہ دن بر اونی وکیل قیلودہ شرعا هیچ بر یأس یوقدر.

۵ نچی سوألنك جوابی ورثہ لری آراسندہ صبی وصبیہ بولسون، بولماسون، میت نك، ثلث مالنی صدقہ قیلوغہ اختیاری واردر. ان الله تصدق علیکم بثلث اموالکم فی اخر اعمارکم زیادة لکم فی اعمارکم لکم فضعوها حیث شئتم) الحدیث شو حالده، تیوشلی صدقہ غہ، زکوٰۃ، کفارة، فدیة الصوم، فدیة الصلوٰۃ کبیلر بارده کیرہ لری. ثلث مال یتہچك بولسہ بار نك بیرور گہ تیوشلی بولدر. اگر ثلث مال فدیہ وسائر واجباتقہ یتماسہ، شول تقدیردہ گنہ دور قیلو تیوشلی بولدر. (وهی واجبة بالزکات والسکفارات وفدیہ الصیام والصلوٰۃ التي فرط فیها) الدر المختار. یعنی برلمی قالغان زکوٰۃ لری، کفار تلری، صوم فدیہ سی، صلوٰۃ فدیہ سی ایلہ وصیت ایتو واجب دیمكدر) ایندی تیوشلی، صدقہ البتہ شونلر بولدر.

۶ نچي سو آلك جو ابي وصي نك، فديء صوم فديءه
 صلوة كه صرف فيلوي. ميت نك وصيتنه مو افقدر. فقط
 ۵ نچي سو آلك جو ابناك ايتكاچه نكفين تجهيز دن صوك
 قالغان مالنك ثلثي فديء صوم، فديءه صلوة كه يتمگان
 تقدير ده گنه دور فيلو تيوشليدر ثلث مال دن برازي ني
 غنه آلوب فديءني دور ايله گنه اكمال فيلو ايله وصي
 ميت نك (تيوشلي صدقه مني ويررسز) ديگان وصيتني
 تنفيذ فيلغان بولميدر. ختم كلام ايچون آفچه بيمرو
 ميت نك وصيتني تنفيذ بولميدر. حتى ميت نك ختم
 كلام الله فيلدر وب ختم ايچون شول قدر آفچه بيمرو
 سز " ديب وصيت ايتوي اوزي وصيت باطله در. بو
 حقه ابن العابدين حضرتلرينك (شفاء العليل وبل
 الضليل في حكم الوصية بالختمات والتهايل) نامنده
 رساله سي واردر. شول رساله ده ختم وتهايل ايله وصية
 نك باطله ايدكني ايتهدر.

الكلام يجر الكلام

مجرىها لفظنده باعتبار الصيغة مصدر اسم زمان
 ومكان روايت لري متواتر اولدق كبي اجرادن
 كسرراً ايله اسم الفاعل صيغه سي ده قرأت متواتر دن
 اولغان ابو عمرو رضی الله عنه قرأتی ايدكنده اصلا
 شبهه يوقدر.

تفسير قاضي نك مجريها ومرسبها بلفظ الفاعل صفتين
 لله ومدارك نك وبضم الميم وكسرراً ابو عمرو
 البصري آه

هم باشقه جمله معتبر تفاسير لار من نك متفقانه شويله
 تحقيق لري سياسنده مصدر وقت واسم الفاعل صيغه
 لري ايله روايت هر فايوسي متواتر در. بزم سوز
 مز شول تفسير لره عايد اولدقندن صيغه جهتنده در.
 بنايرين اكر جي مجاز افنديك بزه ۵ نچي قرأت ني
 احداث اوله ديكي اورننده دگل كبيدر.

زيرا معاذي جنابلر نك دعواسنه استشهاد قلسب
 يازمش امام عكبري حضرت لار نك تمام عبار هسي بيله در.

(ويقرأ بضم الميم فيهما وهو مصدر اجريت مجرى
 وبفتحهما وهو مصدر جريت ورسييت ويقرأ بضم الميم
 وكسرراً والسين وياً بعدهما وهو لاسم الله تعالى آه
 اوشبو امام عكبري حضرت لار نك صونعي يقرأ نك
 مجهول اولوندن كسرراً ايله قرأت نك ضعيف وشاذ
 ديمك اولدق ايچون اورن سز ديمش ايدم وانعاده
 اورن سز در زير صونعي يقرأ نك مجهول اولدق اسم
 الفاعل قرأتني تضعيفه اشاره اولسه اولسكي مجهول
 يقرأ جمله قرأتني تضعيفه اشاره مي اولور عجباً.

حافظ مجاز افندي - معاذي نك شاذ ضعيف ديمكي
 بسبتون مردود متروك ديمك اوله مايوب بلكه ابو
 عمرو قرأتني آنچق حضر موت اهالي سنده مستعمل در
 ديمك كبيدر ديمش.

بنكافالسه بو عبار ةبر قاچ جهتن عرب ب هم مشكل دره
 ۱ نچي مجاز افندي نك اولسكي دعواسنه بو جمله
 سي تناقض ايدر چونكه اواده كسرره ايله قرأتني نفى
 ايتمش ده مونده تصديق ايديبور كبيدر.

۲ نچي بو عبار ةدن ابو عمرو قرأتني حضر موت ده
 گنه مستعمل در اما كن سائر ده شاذ مردود متروك
 ديمك موهوم ومفهوم اولدقندن غاير ده كلوشسز
 طات سز تعبير در.

زيرا قرأة سبعة نك هيچ بري هيچ اورنده مردود
 متروك اولدقني يوقدر. بلكه جمله اهل اسلام عندنك
 مقبول مجمل ومخترم در.

۳ نچي شول معناني امام عكبري حضرت لار نك
 عبار سندي يقرأني افاده قله.

اما بنم استانبولده طبع ايدولمش مصحف لرده
 فتح الرأ ايله يازلوب امالهعه اشاره قويلمامش ديما كم
 ده معاذي افندي نك قران باصمه لرنى تخطيئة قلوينه
 جواب اوله رقى قران باصمه لرنده كسرره ايله امالهغه
 اشاره قويلمش دور استانبولده باصافان مصحف لرده
 كسرره ايله اماله گه اشاره قويلماغان ايكان مونده
 منافات يوقدر ديمك در موندن سلب كلي فهم ايتك
 عجب در. باقى احترام امام شيخ الله بن يحيى.

مسلم کامل انسان کاملدر.

حق تعالی حضرت تاری قرآن عظیم الشانده (ولقد کر منا بنی ادم الایه) نظم جلیلیه سی انسانلرک بتون دنیا بخاوقاتنه قار اغانده مکرم اوادیعنی بیلدره در. شولا- یوق (لقد خلقتنا الانسان فی احسن تقویم) ایت کریمه سیله ده، انسانک خلقت ظاهر یه سینک، کمالانتی بیلدره در. هم بز م اهل السنه والجماعه مذهبنجه ده، ادمدن بولغان پیغمبر لر نک؛ فرشته لر دن بولغان پیغمبر لر که قار اغانک افضل ایدیکی وعامه انسانک عامه فرشته لر که قارا- غانده افضل ایدیکی جمهور علمانک قولیدر.

انسانک افضل اولوینه سبب ده؛ بز انسانلر نک نفسمز ایله مجاهده مز در. نفسمز ایله جهاد ایسه جهاد اکبر در. پیغمبر علیه الصلوة والسلام افندمز حضر تاری تبوک عز اسندن قایتقاچ (رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر) دیو بیور مشار در. توفیق ربانی وهدایت صمدانی ایرشکان کشیلر که؛ الله تعالی نک رضاسنی تحصیل ایچون؛ شول یوقاروده مذکور جهاد اکبر (نفس ایله مجاهده) وصوغشو لازم در.

نفس اماره مز ایله مجاهده (صوغشو) ایچون علم لازم در. علم ایچوننده ادا و تربیه وحسن اخلاق صاحبی اوله ق لازم در بونلر نی تحصیل ایتیمک تعلیم وتعلم وتربیه ده بک آغریو کلی در. لکن افضل الاعمال احمزها منطوق منیفنجه؛ مال مقدار نچه افچه بیوریله؛ عمل مقدار نچه؛ اجر وثواب ویریله در. شولای بولغاچ من طلب شیئا وجد وجد فجو اسنجه بر از زحمت و مشقتلر که کوکراک کیروب اجتهاد صرف قیلو کرک بوله در.

بو اجتهاد نک باشی اوله نودن اول ایندگو نیت در، یعنی اوله نه چک یگت اوله نودن اول شوپله ملا حظه و فکر ایتیمک کرک؛ بو دنیاده بر بالغوز طوره امام الیه بگا بر رفیق وابدش لازم در. همده (تذا کجوا توالدو تکاثر و فانی اباهی بسکم الامم) حدیث شریفینه امثال ایدیم محمد علیه السلامک؛ امتی نک کو بابوینه؛ سبب اولایم. حرام دن، نامحرمدن

صاقلانو فرضدر. اولیانسیم دینمی وناموسمی محافظه ایتار من. هم دنیاوی معاملاتمه زوجهم رفیقهم معینه ویاردمچم اولور. دنیا مزرعة الاخرة بیور مشدر. آخره آزیقی حاضر له مک ایچونده ایداشم رفیقهم اولور. انشاء الله تعالی خیر لو اولاد نصیب اولورده دینه و ملت و وطن و پادشاهها خدمتچی اولور. بعد الوفات ایندگو اولاد صدقه جار یه در. هر وقت اجر و ثوابی اولورم. دیه ایندگو و بخششی نیت ایله اوله نمک کر کردر.

شاید واهب العطايا اولان الله تعالی حضرتی فضل و کرمندن بر بالا احسان ایتسه ایر بولسون قزبو- لسون آنی غنیمت بیلوب بخششی اسم بیورور که کرک الله تعالی که بو احسان ایچون شکر ایتار که کرک. اناسینه ده حلال لقمه بیورور که کرک. زیرا حلال سوت ایمگان بالا حلال طرفنه میل ایدر. حرامدن حاصل اولوب حرام سوت ایله تربیه لنگان بالا حرام طرفنه میل ایدر. خبیث اولور. بو بالا یاش اغاچ چبغی کبی در. یاش جبغنی قایو طرفنه بو کسک بو گوله در. شونک کبی یاش بالانک قلبی ده صافدر بوشدر. انی هر توری بیزاک ایله بزا کلهر که ممکندر. اگر خیرلی و گوزل بیزاکلار کبی خیرلی عادتلر که اوگراتساک خیرلی اولور یمان و ناچار عادتلر که اوگراتساک شر طرفینه مائل اولور. بالاغه حرام آش حرام سوت یار امغان شیکللی حرام کیوم یعنی یفک کیوم و آلتون و کموش زینتار دنده صاقلارغه کرک. یاش وقتده حرام کیوملر حرام زینتلر که اوگرا نوب قالسه، زور ایغاچه لایبالیانه حرکت ایله، شول ایزدن یورور؛ عادتنی ترک ایته آماز. صوگره خسرال دنیا و الاخرة بولوب، کیتوی بک قریبدر. ایندی یاشدن اندایلر دن صاقلاندر وب تربیه ایدلسه زور ایوب مشروع و غیر مشروعی اوزی آیروب بیله باشلاغاچ یاشدن عادتلنگان که کوره آندای اشاردن اوزی بیلوب ده طبولور. نفسنی غیر مشروع نرسه لر که یبارماز. شونک ایچون بالانک یاش وقتنک آنا آناسی آنک تربیه سیننه بک زیاده دقت ایتوب

(قرآن ترجمه‌سی، و آشا مناسب اولان شیلر
حقیقند بر ایکی سوز)

(اوچ مسئله) دیدیکلری پوچنکی ایصلاؤانک ناشر
لری بو فقیره فی الجمله مناسبتلری اولدیغندن آنی
نیچون باصدیردکز؛ آنی باصدیروب نشر ایدوب
گناهکار اولد فکزه علاوه سادده ضررلی اولورسن،
چونکه آنی آلوچی اولمز، دیدیکده «آندن زیاده
اوتکان کتاب یوق، هر ایکی طرفده توقتا موند
فی بار ایکن دیب قویولوب آلیورلر» دیه جواب
ویردی. ایشته بو طریقه آلمهده نشرینه اعانت
وارد. ذاتا بویله مضر کتاب و رساله‌لری اوده
صافلامق شرعا جایز دگلد. بیامه دن اختیارسنز ال
کچدیگده شرعا حکمی یا آتسه یافه‌مق، و یاخود
یره دفن ایتمکدر. اوت ملت و اهل دیانتک اقتدار
لری تحتنده بوندن بشقه اقوی و اقصر عائله‌یی زیاده
سیله ادفع و اقطع، اولان بر وظیفه مقدسه وارد.
او وظیفهده ملت و ارباب دیانتک ایلری کلنلرینک
کافه‌لری بالاتفاق صبر انیا آرقلی حکومتدن دینی
کتاب و رساله‌لرک صبر انیادن و یاخود صبر انیا شو
وظیفه ایچون تشکیل ایتدیکنی جمعیه علماء متدینین
متصلبین تصدیقندن بشقه نشرینه مساعدده اولنهامه
سنی طلب ایتمکدر. حکومت بو طابه البتة اجابت
ایدهچکدر، نشر ایتدیکاری اقواللره دقت ایله نظر
اولنورسه خلقی هب خواجه حافظک

مباش درپی آزار وهرجه خواهی کن

که در شریعت ما غیر ازین کناهی نیست
قولیله عمل اولنهچق بر مسلکه دعوت ایتمه‌لری
کونش کبی تظاهر ایتمه‌دهدر. آنکچوندرکه خواجه
حافظک اوشبو دیواننی ترجمه ایدوب نشر ایتمه
بیده قوروب قویمشدرلر. او وقت ایشر بعض
ادبای عصر بهزک

ایشله نیر در او شناخت یاپلیر بی بروا

حافظک اورطهده دیوانی کتاب الفتوی

کوکل اینجیتمه‌ده کیفک نه‌یی ایسترسه بچر

عرف مسلکی اعلی هم اوچوز همک شکر

تورورغه کرک.

شول طریقه تربیه ایله بالا، اوقو یاشنه کرک
آنی مکتبکه بیروب تربیه‌لی ادا و دیانت صاحبی
اولان استاذ و معلم ایتدیلر که طابشر مق کرک. حاضر گی
وقته بز اوزمز بالالرمز فی یاش وقتنده نچک تربیه
قیلورغه کرک؟ وبالا تربیه‌سی حقیقده اوزمزینک
اوستمزده شرعی و ملی ننداین وظیفه‌لر وار؟ آنی
بیلمایمز. بلگانلرمز اهماال ایتهمز اعتبار که آلمایمز.
بالالرمز مطلوبچه تربیه آله آلماسه‌لر، استاذ و مکتبلر که
ناچارلق اثبات ایدهمز.

درست مکتب و مدرسه‌لرده بعض معلملر و بعض
یاراماز ابداشلر وار اول معلوم. لکن دقت ایتکچ
باش بالا تربیه‌سنه نینداین مکتب و ننداین معلملر کرک
ایکاننی ملاحظه قیلوب اویلاغاندنصوک یاراماز مکتب
ویاراماز معلملردن احترام ممکن. کمالات صاحب
اداب اسلامی و اخلاق محمدیه ایله مالوف مسلم کامل
وانسان کامل اولان معلملرمزده الحمد لله رب العالمین
وارد. سوز شونده‌غنه که اشک باشنه بلا پرواهیج
اویلامینچه بورومسکه تیوشلی جر و اجتهاد قیلوب
مکتب و مدرسه حقیقده فکر و ملاحظه قیلوب مسلم کامل
وانسان کامل اولان اداب اسلامی و اخلاق محمدیه‌نی
رعایه قیل تورغان ایمان و اسلامک شرط و شرایطنی
اونوتمغان معلمگه ویرورگه کرک

اول معلمده بالاغه شعبه ایمانی اوقوتورغه تیوشلی
(تخلقوا با خلق الله) حدیث شریفینه اوزی
امثال ایدرگه تیوش اولدیغی کبی بالانیده امتثال
ایتدررگه طرشورغه کرک. بزده اخلاق کتابی بک
کوبدر. اخلاق علائی مزیت الاخلاق، مکارم الاخلاق
نام مشهور کتابلردن درس اوقنورغه تیوشلی استاذ
و معلم شاگردنک کوز گوسیدر. یغشی کوزگی که فار ارغه
کرک. خلاصه هر نرسه ایچون اوزینه مخصوص الت
کرک انسان ایچونده هم آلت هم کمالت کرک اولور
(آلت ایله حاصل کمالات. کمالاتی قیلور ضایع کم آلت)
والسلام علی جمیع اخواننا المؤمنین و اناس الکاملین
بوگولمه‌ده ساعتچی منهاج الدین،

بو خصوصه نيچون اختيار سكوت ايتديكينه ده بر درلو معنى ويره ميورز اوراسنده دورت، بلكه يدي سكر مېليون مسلمانلر ك يكانه مرجعلى اولان محكمه شرعيه محمديه نام ناميله بنام اولان محكمه مذكوره يه بويله خصوصه سكوت ايتديكندن صكره آنى نصل محكمه شرعيه محمديه دينلور، ملا مؤذنلى امتحان ايتديكى ايچونمى؟ وياخود بعض نكاح و طلاق كېي هائله مسئللى ايله اوغراشديغى ايچونمى؟ شبهه يوق بونلر ده خدمه دينيه و مليه دنلر.

ومع ذلك هر شيدن اهم واقسام اولان ايش شريعه غرابى جهلا و ملاحده، وزناقه، لرك هجو مندن صيانت، واعتقاد عوامى آنلرك بوزمالر نندن و قايت، ايتمك بابنده اهتمام و صرف مساعى ايتمكدر. يوقسه بو بزم وظيفه مز دائره سندن خارج اولان بر ايشدر، ديورلرمى؟ بويله ديمك بك بيوك خطادر. انسانك ذمه سينه پك چوق جهتلردن پك چوق و ظا ثقلر مترتبدر. بو وظيفه حكومتك تعين و ترسيم ايتديكى وظيفه لرى دائره سندن خارج ايسه ده فقط احكم الحاكمين، و وجدان ملينك ترسيم ايتديكى دائره وظيفه اسلاميه مليه مقدسه نك تام مركزيدر. حكومتك تعين ايتديكى وظيفه يي اجرا ده مساهلردن نصل قور قلديسه، بو وظيفه دينيه مليه نك اجراسنده مساهله ايتمه دن بيكلر چه و مليونلر چه قور قهاليز. بناء عليه حكومت ترسيم ايتمش دايره لرنى گنه حكومته مراجعت ايله توسيع ايتدر ماگه، چالشه ليز بيلورز، اعتقاد ايدرز، بر كون كلور اولورز، تكرار دير ايرز، عالم السر والخياف اولان پروردگار عالميان حضورنده دنيا ده ذمه مزه مترتب اولان وظيفه مزك اجرا آتندن ذره ذره سندن صور بيليرز، واجرا آتمزه كوره مجازات اولنورز. ايشته چن مسلمان اولان كيمسه نه يه شمدين شونى دوشونمه لى. (افسبتم انما خلقناكم عبثا وانكم الينا لا ترجعون، ايحسب الانسان ان يترك سدى) آيه كريمه لرينك معزالرن ايچه دوشونمه لى. خلاصه ملتمزك ديانتلى عثما، واعيان، واغنيا، وايلرى كلنلر نندن، و ارباب

ديديكى كېي اولور ذاتا چوقدن اويله اولمايه باشليوبده يواش يواش اطرافه سرايت ايتمه ده در. عجباً بونى كورن ملتك الوغلى، علمالرى، اهل ديانتلى نصل اختيار سكوت ايتديورلر؟ نصل بويله شيلرك منع نشرى خصوصه مرجع ايچا بيسنه مراجعت ايتميور لر؟ اصوليله يوروب اولى الامردن بونك معنى طلب ايتميورلر؟ شريعتك اك برنجى اينجه اعتقاد نقطه لرى بر باد ايتديليور. فلان حضرت، فلان داملا، فلان وفلان، ديه مشار اليه بالبنان اولان علمالر يه زك سسلرى چيقه ميور. ملتك حالى هجبا اولدن بويله ميدى؟ خاير، بيك كره خاير ادنى بر خلاف شرع كورسه لر هپسى بردن بالاتفاق قيام ايتدرك حكومته آنك مضرتنى بيلديروب عريضه تقديم ايدوب فى الحال آنى دفع ايدرديلر. آه نه اولدى بزلره؟ نه حاللره كلدك؟ گو يابوشى اولمش كېي راحت يايترز

يول بيلگوچى همر اهلر همه كيتدى

فريادكه خر من هوس بيلر كيتدى

الله يار ايلك كوبي شاشيب كيتدى

دريالر آتوب عقبه لر آشوب كيتدى

سن مونده نيچوك فراغ ايله ياتقاى سن

همر اهلرك سكا قراشيب كيتدى

الله يار اوزن بيلور كس كيتدى

هر برده كى مردم سخن رس كيتدى

شبهازلر ايلكارى طلب قيلغانده

افسوسكه طالعث قوشى پس كيتدى

افسوس كه قافله قراسى كيتدى

صوت وجرس ماجراسى كيتدى

بز غمزده لر كيمه مراجعت ايدلم

قان يوتقوچى يخشيلر سراسى كيتدى

خلاصه ايكى اوچ سنه دن بيرو اوراسنك قيامتلى قوپوب ياتديقه بش اون دانه صلا، وقرية ملالر نندن بشقه هيچ برينك سسى چيقه ميور گويا مغرز و مكرم اولمق ايچون ورثة الانبيا اولمشلر. حفظ شريعت و آندن دفع ايچون دگل صبر انيه محكمه سينك

نفوذ نندن، اوشبو بزم عرض ایتدی که می صبر انیا
 محکمه سی واسطه سیله مرجع ایجابی، و محل عائدیستندن
 صورمه لرینی و محکمه مذکوره اعضای محترم مه لر نندنک
 ملتک شو مطالب محقه لرینی مرجع ایجابیستینه ،
 یعنی لازم اولان برینه رفع و ایصال ایدوب اللرنندن
 کلدیکی مساعیلرینی اولاد دیانت، و ثابا ملیت، و ثابا
 انسانیت، نامنه طلب ایدیوروز. بویله اویغوتسوز-
 لفلرک اوئی آنچق شو طریقه آلنور. یوقسه بش
 اون کیمسه نك فریاد و فغانلری، و آنلرک رد ایتمه
 لر یله بو غائله نك اوئی آلنور. آرقاسی کسیلمز.
 چونکه آنلر بونندن صکره هیچ طور مه دن فقه و اصول
 فته دن بویله غائله لرک بری آرقاستندن دیکرینی
 چیقاروب طور اچقلریله اخبار ایدرک ایشته اخبار
 لری و فتنچه عمل ایدوبده طور یورلر. بر ملتک
 حیانتده اولانلری دگل، قچ یوز بلسکه بیک سنه لردن
 بیرو وفات ایتمش علمالری، ورؤساء روحانیلری،
 تحقیر اولنورسه، او ملتده نه قدر و حیثیت قالور
 و او ملت نه قدر کنه مدت یشایه ییلور؟ روسیه
 حکومتنچه مطبوعات حر ایهده فقط دیانت، سیاست،
 شخصیات، خصوصنده البته ایستدیکن سویلمه یه یازمه یه
 حکومتک مساعده سی یوقدر. البته قانون مطبوعات
 واردر، بو قانونک دائر سینک طیشاروسینه چیقانلر
 جرملرینه کوره البته مجازات اولنه چقدرلر. سیاست
 حکومت خصوصنده قانون طیشاروسینه چیقانلر
 حکومتک و کیلی مدعی عمومی دعوی و طلبیه مجازات
 اولندقلرینی هر وقت کوریوروز. دیانت، و علمالرک
 شخصیاتلری خصوصنده قانون دائر هسی خارچینه
 وضع قدم منحوس ایدنلر حقنده ار با بلری دعوی
 و طلب ایدرسه حکومتک عدالتندن بو دعوی و طلبیه ده
 اجابت ایدر، و قولاق آصار دیه حسن ظن ایدیوروز.
 فقط اوصانمه دن بویله یورمک، و طلب ایتمک، لازمدر.
 یوقسه بیهوده بره فریاد و فغان و واویلا فائده
 ویرمز. بو خصوصده قزان علمالرینک تشبثانلرینی
 مجله لرده کوروب شادلانق فقط بشقه لرده آنلرک
 طاوشلرینه طاوشلرن ضم ایتملیدرلر اوین دگل.

ایشته قرآن ترجمه سی و بوکا مناسب مسائله فکر
 عاجزی شوراده در. مطلقا قرآن ترجمه سی جایز
 دگلدر دیه (ولا تفواوا لما تصف السنتمک الکذب
 هذا حلال وهذا حرام لتفتروا علی الله الکذب)
 آیه کریمه سیننه مخالفت ایدهمم. اشخاص معهوده دن
 البته جایز دگل دیرم وجهی ایسه زیغ و ضلال،
 و فساد اعتقاد، و مسلمانلره اولان فذانیت و سوء
 قصدلریدر. بالاده ذکر ایتدیکم شرائطی مستجمع
 اولان ذواتک ترجمه سنی تمینی و استعسان ایدهمم.
 فقط قرآن آیتلرینک تحتنده، و ایضاحی هامشنده،
 اولمق و تفاسیر معتبر دیه عدم مخالفتی شرطیلر. شو
 قدر وارکه کنه ایکی لغتیده، یعنی تاتارچه و روسچه
 بیده کامل بیلنن بر ذاتک عین شو ترجمه نك قرآنندن
 بشقه یا کزنی روسچه یه ترجمه ایدوب اوشبو ترجمه
 بر، و یا خود بر قچ کیمسه طرفندن بر قچ بیک نسخه لر
 طبع اولنوب روس و وطنداشلریمز بیننده نشر اول-
 لنورسه نه گوزل بر خدمه سینه اولوردی. چونکه
 روسلرک البته قرآن ترجمه لری موجود ایهده
 فقط آنلرک بعضیلری جهالت، و بعض دیکرنده تعصب،
 و غرض فاسد، مقتضاسی اوله رق یا خطاء و یا عمدأ
 واقع اولان خطالر و تحریفلر ایله مملودرلر. بناء
 علیه آنلره باقمقله دین اسلامک مزایاسینه اطلاع
 بویله طورسون دین اسلامدن بری و نفرته بادیدرلر.
 نصار الرک میسیانیر جمعیتلری بزله چه تورات و انجیل
 دینلمه ده اولان، کندیلرنجه عهد عتیق، و عهد جدید
 و مجموعه یه کتب مقدسه دینلدیکی مجموعه لری یوز
 ایلیلی، یوز آلمش، قدر لغته ترجمه ایدرک هر سنه
 قچ بیکلر ملیونلرجه نسخه باصدیروب اطراف عالمه
 طاغتمه درلر. بزله آنلرده اولان بایلق، و جمعیت،
 واتحاد، و تعاون و تناصر، و همت، اولمدیغندن آنلرک یاپد
 قلمینک یوزده برینی یاپمه یه ده اقتداریه یه یوقدر. هیچ
 اولمزسه و وطنداشلریمز اولان روس لسانینه درست
 بر ترجمه ایجاد ایدوبده بر قچ بیک نسخه نشر
 ایده بیلورسک بزله کوره بوده بیوک بر خدمت
 همت اولوردی. فقط بونکده وجوده چیه ماسی بک

مقام مقال و فتنه هر کسه اطلاق ايديله چك القاب و اوصاف و اردر که اثناء کلامه آنی رعایه ایتمک تارة واجب و تارة مندوب و مستحسندر. بزله اسلام اولديغمز و جهيله، ادبا، مصرنك آوروپا مدنيتينه، تابع اوله مز ديه رك، دين اسلام و حضرت پيغمبري اهانت و تحقير ايدن دعاة اورپايه حضرت انطون سعاده فيليب ديدكلري کبی دين و کيراء دينمزي اهانت و تحقير و تزيب ايدنلر ه فلان افندي، فلان فاضل محترم ديمه به چکز. بويله ديمکی بشقه لره ترك ايتديك. بزله قرآن عظيم الشانده (ان انتم الا تفترون، بل انتم قوم تجهلون، اولئك كالانعام بل هم اضل، ان هم الا كالانعام بل هم اضل سبيلا، اولئك عليهم لعنة الله والملائكة والناس اجمعين، من لعنه الله و غضب عليه و جعل منهم القرده و الخنا زير) ديه ذکر اولنمش آية کریمه لره: و(يا اخوان القرده و الخنازير، سته لعنتهم و لعنهم الله و كل نبی مجاب الدعوة الزائد في كتاب الله الخ) حديث شريفارينه اقتداء هر شخصي کندينه مناسب اولان القاب و اوصافلر ايله وصف ايدم چکز. بويله ایتمک بزله مقتضای اسلامدر. بزله مدنیه اسلامیه مز بودر. بزله بشقه لرده ايشمز يوق. آنلر مدنيتی ايسترسه لره کيهدن آلسونلر و کيمه اقتدا ايدرسه لره ايتسونلر بزله آنلرده ايشمز يوق. آنلرک يوللری بشقه بزله يولمز بشقه. ايشته افنديلر بويله نکتله لره دقت ايتمليز مسلکهمزي بيلمليورز و السلام،

محمد مراد مکه المکرمة

مبارك كونلرمز يا که بيراملرمز

فان فضل رسول الله ليس له

حد قيعرب عنه ناطق بسفم

(آنك ايچون افندمز حضرتلرينك، فضل و علويتی،

استركم اولورسه اولسون، بنی آدم لسانيله، سو-

يلنوب بئريله چك، و نهايه سينه ايرشيله چك بر عدده

دگلدركه، آنك ذاتينه، استه دكك شرفنی، و آنك

بعيددر. چونکه تاتارچه يه ترجمه اولنسه بيله روسچه يه ترجمه ايدیچی بولمق متعسر، و متعسر در. چونکه اولابزم روسچه مکمل بيلنلر يمز تاتارچه يی مکمل بيلمليورلر. و بيلمليورلر وار ايسه ده آنلرک روسچه اری پک بهالی عزيز بر جوهر ثمين اولوب بزم کبی کندی يا عيله کندی قاورايش در و يشارک ياپد قلمری کبی ملتله نافع اولان شيلری بدوا بدوا نشره تنزل ايتمليورلر. ملتک ديسنی و ضروری بر ايشی خصوصنده حکومتله بر عريضه يازه چق اولورسه لره بو قدر يوز روبله ويرمه يی شرط ايدمليورلر. نه ايسه ايشته بو بابده فکر عاجزی بودر. انظار عامه يه عرض ايلدم. عامه قبول ايدر و ايتسون ديمليورم. هر کس کندی فکر نده حر مطلق اولوب بويله انتقاد، و يا خود موافقت و استحسان حقينه ملك تام ايله مالکدر. بويله اولديغی وقت هر ايکيسنی مع الامنونيه قبول ايدر. تصادم افکارتن بارقه حقيقت تولد ايدر مقالی بويله حکمی؛ و نتیجه، و فائلسی، مبهم و مجهول اولان مسائل حقنک ديلمليورم. بوقسه بيک اوچيوز ۳۰ سنه لک مجمع عليه بين الامه اوله رق تقرر ايتمش مسائل اعتقاديه و فقهيه حقنده دگلدر. بونده اولان خلافدن دلاء تفرقه، و مصيبت زنده، تولد ايدر. آنک صاحبينه الله لعنت ايلسون.

۸نچی عدد دين و معيشتله ملا عبدالودود عباسی امضاسيله موسا حقنده افندی لفظنی اطلاق ايتديکنی کوروب تعجب ايتدم. ترکچه افندی ديمک عربچه سيدی و سيدنا ديمکدر. حبيب اکرم صلعم اندا - يلرغه سيدی ديمکدن (لا تقولوا للمنافق سيدنا فان يکن سيدکم فقد اسخطتم ربکم) حديث شريفيله نهی ايتمشدر. اويله لری (انزعون عن ذکر الفاجر متى يعرفه الناس اذکرو الفاجر بما فيه يحدره الناس) حديث شريفی منظوفنچه آنده موجود اولان اوصاف قبيحه لری ذکر ايدمک عوام الناسی آکا ايار مکدن شو طريقه تحذير ایتمک واجبدر. کتب فقهيه دن مرتد باينه بافکن خصوصاً ابن عابدينه و بزازه يه اندايلرک نه اولدقلرينی بيلورسز. افنديلر لکل

قدرينه استه دكڭ الوغلقنى ، نسبت قیلودن منع اولسون،)

شو بيت ، شرعا معين دگل ، بستون اوصاف كمالنى ، واسته دكڭ فضل وعلويتى ، افندمز حضر تلىرىنىڭ ذاتينه نسبت قيلمق نصل صحیح اولور ؛ سنڭ ديمه چكلكڭ ، بلكه آنڭ فضل و قدر نئن زياده اولورلر ده ، افندمز آنڭا مستحق اولمز . كى بر سؤالگه جو اب ، واؤلگى بيتنىڭ عله سيدر . يعنى افندمز حضر تلىرىنىڭ فضل وعلويتى ، تلىر ايله توصيى قىلوب بترمك دگل ، بلكه مگدن برن ديمك ممكن دگلدن . آنڭ ايچون ، افندمز حضر تلىرىنىڭ كمالات و قدسيتى ، معين بر حده اولمىوب ، همان توقفسز ترقى ايتمشدر . شونكا اشاره يزننن ، كبار علمادن على وفا حضر تلىرى ، (والاخرة خير لك من الاولى) آية كريمه سىنىڭ تفسيرنده ، ومعناه الاشارى : واللحظة المتأخرة خير لك من اللحظة المتقدمة لانه صلى الله عليه وسلم ، يترقى فى المتأخرة الى كمالات زائدة عما ترقى اليه فى المتقدمة ولذا قال صلى الله عليه وسلم انه ليغان على قلبى فاستغفر الله اى انه تتراكم الانوار على قلبى فاستغفر الله مما قبل ذلك) ديمشدر . لونا سبت قدره آياته عظما

احيا اسمه حين يدعى دارس الرزم
اگر افندمز حضر تلىرىنىڭ قدرينڭ عظمتينه ، رفعت وعلويتينه دلالت ايده چك آياتلىرى مناسب اولايدي ، آنڭ اسمى ايله توسل قىلندقدن ، نچه سنه لردن برو چروب توفراق اولمش ميتلر ، آنڭ اسمينك بر كاتيله ، احيا اولنورلر ايدى . اما آنڭ اسمى ايله ميتلر احيا اولمىدى ، بناء عليه ، رفعتينه دلالت ايده چك آياتلىرى . قدرينڭ عظمتينه مناسب اولمىلر .

ناظم رحمة الله عليه ، افندمز حضر تلىرىنىڭ قدرىنىڭ رفعتينه دلالت ايده چك آياتلر نندن بلند اولمىدى . يعنى آياتلىرى قدرينه برابر ، قدرينه مناسب اولمىلر . ديه دعوى ايدر ؛ وشو دعوى سىنىڭ راست اولد غينه ، كيله چك جهلر ايلن استدلال ايدر . (اگر آنڭ رفعتينه دلالت ايده چك آياتلىرى ، قدرينه مناسب

اولاكر ايدى ، البته آنڭ عظيم وشريف اسملىرى ايله توسل قىلنوب دعا قىلندقدن ، الا نچه سنه لردن برو چروب توفراق اولمش ميتلر ، در حال ترك اولورلر ايدى ؛ اما هيچ وقتده افندمزنىڭ ، شريف اسملىرىنىڭ بر كاتيله ، ميتلر توبلديكى بزلره ايرشمىدى ؛ بناء آنڭ آياتلر يده قدرينه مناسب اولمىلر ؛)

هر نه قدر افندمز حضر تلىرى نندن ، بيك چوق كره لر ، بيك بيوك ولا يحصى خوارلر صادر اولمشلر ايسه ده ، بونلر جمله سى آنڭ قدرينه نسبتا ، يوق منزله سنده . در نركه ، نره ده آنڭ قدرينه برابر بولسونلر . يا لغز آنڭ قدرينه مناسب اولاچق بر شى وار ايسه اولده (يا الله بمحمد صلى الله عليه وسلم احى هذا الميت) دىنلماسى ايله ، در حال ميتلرنىڭ دىرلمه سى ايدى . اولده البته اولمىدى . بس قدرينه مناسب آياتينه اولمىدى ، ديمكدر ؛ ناظم رح شو بيتى ايله ، افندمز حضر تلىرىنىڭ قدرن ، نه قدر عالى بر تصويرله ، نه قدر اديبانه بر يوقار يلاتمشدر كه ، حقيقت مدحيه حقن تماميله ادا قىلدى . ديه دعوى ايدنلر حقيليلر در ظن ايدرم ؛

لم يمتحننا بما تعيا العقول به

حرصا علينا فلم نرتب ولم نهم
افندمز حضر تلىرى ؛ هر دائم بزلرنىڭ هدايتده بولومزنى آرزو ايتدكندن ؛ بزلرنىڭ طاقتمز فوقنك ؛ عقلمز خارجنك اولان شيلر ايله ، هيچنك تكليف و امتحان قيلمىدى ، اويله ايسه بزلر گه هيچ تحبير سىز ، آنڭ كتورديكى شيلر ينه اينانمق ، و آنڭ رسالتينه اشانمق تيوشليدر .

يعنى افندمز حضر تلىرى ، بزلره شفقت و مرحمتندن ، بزلرنىڭ هدايتده بولومزنى ، صوك درجه آرزو ايتدكندن ، هيچ وقتده بزلره طاقتمز فوقنده ، عقلمز خارجنده اولان شيلر ايله ، اعتبار و امتحان قيلمىدى . بنى اسرا ئل قوم لرنده اولان تكاليف شاقه لور ، بر كره تذكر و تفكر اولنورلر ايسه ، كنديلر مزنك نه قدر بيوك بر بختده ، ونه قدر بيگل بر شرعه ايدكمن بيك آچق بلنور الحاصل بزم پيغمبر مز ، بزلره شفقت

و مر حمت ایچون، بیک کیک و بیک بیگل بر دین سماوی ایله کلدی. اویله ایسه بزلرده، زرهجه انصاف ایدر ایسک، آنک کیترکان شیلرینه هیچده تحقیر قیلدی اینا نورغه، و آنک رسالتینه هیچ شک قیلدی اشانورغه تیوشلی و بور چلیمن. یندهده شو بیت، ملوک و سلاطین زمان، نه قدر رتبه و درجهاره، ونه قدر عظمت و شو کتاره ابر شور لر ایسه، شو نسبتده اتباعارینه آغر لقلر یو لانه کلمشار. یعنی شو کتاری ترقی ایتدی کبی، تکالیفلر یده ترقی ایتمشدر. شونلره قیاسا افندمز حضر تارید، علویتینک ترقیاتی نسبتنده تکالیفلرن چوغا لندی میکان؟ کبی و همی و فرضی برسو الگهده جواب اولرق - خیر، - هیچ، - افندمز حضر تلاری سوکلو امتینه آن بر آغر لقلر نکهده یوکلانوندن سوک درجه احترام ایدر اولدی دیمکده اوله بلور. بیت سابقنک مفهومندن آ گلامش افندمز حضر تلرینک ذاتینک کهنه ادراک ممکن اولدی میکاننی؟ کبی بروهمنی یبارر ایچون ناظم، رح شو بیستی کتور مشدر؛

اعی الوری فهم معناه فایس پری

للقرب والبعده منه غیر منفهم
افندمز حضر تلرینک ذاتنکه اولمش معانی خفیه، کمالات، علیه سن فهم قیاماقدن، بتون مخلوقات عاجز قالمشاردر؛ کرب یاقن، کرب یراق حالده، آنک ذاتینک حقیقتنه ادراکدن، عجزدن باشقه هیچ بر شی کور همه مشلر در.

یعنی افندمز حضر تلرینک ذاتینک حقیقتنه، کمالات تلرینک کهنه ابر شون، بتون مخلوقات عاجز قالمشار در. شونک ایچون، افندمز حضر تلرینک وصفی، و بهر جهت ایک مشکل بر شیلر دن حساب ایدامش؛ و بتون عربده مشهور، عرب عربالر، فصول شعراء، و ادباء و داهیلر، افندمز نک وصفن یازودن، آنک محاسننی صایودن قطعیا امتناع ایلمشاردر. شو حقه یازامش بعض علمالرنک سوزلرن نقل قیلدم، ولذا قال الشیخ بدر الدین الزرکشی. واهذا لم يتعاط فصول شعراء المتقدمین کابی تمام. والبعثری، وابن

الرومی، مدحه علیه السلام مع کونهم مسومین بالفصاحة والبلاغة بین الانام لان مدحه علیه السلام کان من اصعب ما یحاورونه، فان المعانی دون مرتبته والاصناف دون وصفه وکل عاوی فی حقه تقصیر، فیضیق علی البلیع وصفه، وقال فی تذکرة القرطبی لم یظهر کمال حسنه علیه السلام والا لما اطافت اعین الصحابة رضی الله عنهم النظر الیه، انتهى.

آخری وار. افقر الوری عید محمد برای

شعر

چوق سنه لر دین معیشت، حامی اولدی ملتلی،
قنده وارسه پرنور ایتدی، نیچه بیوک ظلمتلی
علمی اولان هر آدملر، آلدیلر حظ بو نوردن،
غمسز اولب یاتمشم بن، نیدهیم بو غفلتلی
دین معیشت حاجت ایرور، هر کمه نان صو کبی،
آلتون ویرده آل معیشت، بیل غنیمت فرصتی
امثال ایت امرینه هم، احترام ایت نهییندن،
مسلکنده ثابت اولغل، گر دیلرسک جنستی
چوق وقت لر مشغول اولدم، باشقه، مزحر فلر یله،
آخرنده جلب ایتدی، دین معیشت رغبتلی
محرر اوز مسلکنده، ثابت اولدی نیچه یل،
قایسر لسان تقدیر ایدر، اوشبو بیوک خدمتی
ویردی جواب مسئلهیه، شرعی دلیل لرینه،
سلیم الطبع اولانلره، عسندن آرتق لذتی
طیب حاذق طرفندن، ویرلن ادویه کبی
اوقیاننک قلبنده هیچ، قالماس جهالت علمتی
حظ آماقده اوشبو نور دن، اشتها اولسهده بنم،
اون ایکچی یل مانع ایرور، طاماقدین بو نعمتی
کوب یاشاغل ای مجله اعلک ایلان باتمام
حق تعالی یاغدر غایبلی، سزه هر کون رحمتی
داملا معاذی طلبه سندن معلم شا کر جان بهاء الدینی.

شريف اسلام ملتته

آی. حای. شریف ملتتم!
 قدرک، شانک آرتور کونک
 دیانه سز، نسا ادب لیر،
 هب منصور عالمکنک،
 شو، ضلالت حجابنی،
 چوق جهالت اسناد ایتته
 چن، حقیقت یوللریگئا،
 اهل علم خدماگنی
 شویله حالک، خرابانده
 وجودکده بتدی قووه.
 آه تاسفی، بو حریف لیر،
 ئله یوقسه تلی لرمی؟
 شمدی، عزیز قرانگنی،
 واعتصموا. . . . آیتنک
 شول قویاشندن آیروب
 منگو محروملکده سینى
 ئملى آنده، ئهلى بونده
 لوشچه، برئزده اولیوقده.
 ایندی بک چوق بغلا ساژنه.
 رتباک آرتوب بالارک
 نو، ترقی سوهمز، دی،
 بز شوشی مسلك ده دیوب
 تیمه! دین گه، تیمه برده.
 بز ننگ اول توشلر مکمل.
 ملتته، تخریفی، کیلودن
 دیانه جسی حامی لرده!

بیک آیانچ، حالده سین،
 چن قدر سز، صانک سین.
 قدرگی، کیسته ردیلر.
 نورلرن، بتور دیلر.
 یاپدیلر هم نور ییگئا،
 باشلادیلر، حوریگئا.
 اوهامات سد ایتدیلر.
 تحقیر ایلر، سوک دیلر.
 آغنه کیتته، آلمی سک،
 چن، کیف سز حاللی سک.
 نیک؟ زهر لیلر سینى،
 بتورر گه، جسم گئی.
 تخریفه، چالشماقده لیر،
 جویماغه یابوشماقده لیر.
 ظلمته کرت مکده لیر،
 یاشلرک، توکم کده لیر
 تارتقالیلر، بیست سینى
 بر گه بارایق، دیمى.
 تارتشوو، بتهر میکان؟
 آله کیتدر لیر میکان؟
 دنیا شاولاتوچیلر.
 بز گه. آکلانوچیلر!
 باشقلرده نیمه سون.
 هیچ برگز کویمه سون.
 ای خدایم. ایت آمان
 یاشاگز! اوزاق زمان.
 کاشف ملا ظریفی تور ماشق

شکایت

مخترم محرر افندی نوینده یازیلحق آچق مکتوب

بمزه مجله گزده اطفا اورون بیرو گزی رجا ایدهرم.
 فیورال چیسله سنده معلومات جدیده مجله سنی نئسک
 محرری فنظرف جنابلری بالذات بزم شهر مز اسکوبلف
 قه کیلوب بزم واسطه مزله اون بر دانه سنسه لک
 مشتری یازدیروب کیتدی. معلومات جدیده مجله
 سنی مارت باشندن اعتبارا یباره چکمن دیب وعد
 بیودی.

مینه ده آگئا انابت ایتوب اول یازیلغان مشتری لیر
 دن آچه توپلاب مجله اداره سینیه اسکوبلف پوچتسه
 سینک. ۶۹۵، ۸۷۸، ۳۱۰ همدسه، ۱۰۲ اسنی کویتانسیه
 لر بوینچه ۳۳ صوم آچه کوندردم بونلرغه باشقه
 اوزم ۷ نجی نومیر کویتانسیه بوینچه مشتری اولدم.
 آچه لرنی همه مز بیروب بتکاج بو ذاندن مارت
 باشنده ایکی کوزلب مجله کوندک. مارت اون بش
 لری اوزدی مجله همان یوق. بعض جریده لرده
 آنک مجله چغارو احتمالی یوق دیب یازیلر باشلادی
 بز همان کوته مز. بر وقت تصادفی اوله رق تاشکند
 شهرینه بارورغه توغری کیلدی. تاشکندک «قاسم»
 دیگان نومر لرنده اوتکانده بو کشینر کوردم. بز دن
 اویالبمی بلمه م قاچبمی یوزین بر طرف آلدی.
 بن شو کون کیچ محرر افندی یانینه بالذات کردم
 هم شونده دخی بر قدر مجله خصوصنده گب اوردق.
 بو وقت بر قدر عذر لیر کور ساتب مجله نی ۱۵
 آپریلغه قدر یبارر گه قطعی وعه بیر دی. شوندن صولک دخی
 کوندک مجله همان یوق. بزم واسطه مزله یازیلغان
 مشتری لیر ایسه کون بکون منی تقریر ایلر آلدادک
 دیلر. حتی بعض لری ئله نینداین سو ظن لرده قیللر.
 در واقع آنلر ننگ حقلر یه یوق تو گل دیه بن ده باش ایو
 دن باشقه نی بلمایمن. مونه موندن صولک اوشبو مکتوب
 ایلان اعلان ایدهمز فنظرف جنابلری ۱۵ مایغه قدر
 مدکور مشتری لره جواب بیر سن بولماسه بو خصوصده
 حقوق محکمه لرینه مراجعت ایداچک من.

عبدالرحمن عبدالقادر اوغلی اسکابلیف ده یا که ایسکی تاشکندده

منوفکتور چی

تورلی خبرلر

دو خانووی صابرا نیغه عریضه

نازان غوبرناسی تساریو کوشای اویازندن
تورلی قریه دن ۳۴ امضا ایله دو خانووی صابرا نیغه
عریضه بیروب پرواز و موسی ترجمه لرینی طبع
ونشر فیندرودن منع قیلونی اوتنمشلر. بو اشنگ
آرتندن یورور ایچون شولوق تساریو کوشای
اویازی چنبلاط قریه سینک امام ملا صدرالدین احمد
صفا اوغلی اتمه فی وکیل قیلمشیر. عریضه امضا
فیباغان ذاتلر شونلر.

۱ نچی چاریو کوشای اویازی قشلا و وولصی
چنبلاط قریه سنده امام صدرالدین احمد صفا اوغلی
اتمف.

۲ نچی چنبلاط قریه سنده برنچی مسجدده امام
خطیب عبدالباری اتمف.

۳ نچی چنبلاط قریه سنده ۱ نچی مسجدده مؤذن
احمدی ملا عین الله اوغلی.

۴ نچی چنبلاط قریه سنده ۲ نچی مسجدده امام
عبدالحق علاموف.

۵ نچی چنبلاط ده مؤذن عبدالعلام ملا عین الدین
اوغلی.

۶ نچی چار اویازی مامش قریه سنده امام و خطیب
عبدالله احمدوف.

۷ نچی مامش قریه سینک سوداگر لرندن عبدالمجید
فتح الله اوغلی فتحواللین.

۸ نچی مامش قریه سنده معلم محمد صابر باطرشین
۹ نچی مامش قریه سنده ملا ابراهیم ملا محمد

قاسم اوغلی احمدوف.

۱۰ نچی ایشای پچوش قریه سنده امام عبدالصمد
محمد وفا اوغلی.

۱۱ نچی قشلا و ایلنده اوزم امام و مؤذن محمد
ظریف ملا حسن اوغلی.

۱۲ نچی چاریو کوشای اویازنده بو طاش
زاودونده معلم امام میر صالح ملا نعمة الله اوغلی.

۱۳ نچی یعقوب اولنده امام ملا احمد عبدالحکیم
اوغلی.

۱۴ نچی قشلا و قریه سنده امام خطیب عبدالله ملا
لطف الله اوغلی سلیمانف.

۱۵ نچی قشلا و قریه سنده ۲ نچی مجلده امام محمد
قاسم محمد کمال اوغلی.

۱۶ نچی قشلا و قریه سنک طلبه دن ابوالکرم فیض
الرحمن اوغلی اورادیف.

۱۷ نچی صاب قریه سنده امام خطیب محمد واصل ملا
احمد اوغلی.

۱۸ نچی صاب قریه سنک قشکار طلبه سنندن عبدالعیاض
ملا محمد واصل اوغلی.

۱۹ نچی قملار قریه سنک اوکازنی مؤذن معین امام
حافظ الدین محمد یوسف اوغلی.

۲۰ نچی کوام قریه سنک برنچی مجلده امام عبدالله
جان ملا محمد شاکر اوغلی.

۱۱ نچی کوام قریه سنده ۲ نچی مجلده امام فضا جان
ملا احمد اوغلی.

۲۲ نچی کوام قریه سنک ۳ نچی مجلده امام عبدالباری
ملا عبدالقادر اوغلی.

۲۳ نچی کوام قریه سنده ۴ نچی مجلده امام فتح
الرحمن ملا محمد شاکر اوغلی.

۲۳ نچی کوام قریه سنک برنچی مجلده مؤذن ملا جلاء
القلوب ملا محمد شاکر اوغلی.

۲۵ نچی دوسم قریه سنک اوکازنی امام محمد نجیب
ملا عبدالعلام اوغلی.

۲۶ نچی توبان شاشی قریه سنده امام محمد ظریف
ملا محمد شریف اوغلی.

۲۷ نچی توبان شاشی قریه سنده مؤذن خلیل الرحمن
ملا محمد فاتح اوغلی.

۲۸ یوقاری شاشی قریه سنده امام عبدالملک ملا
ضیاء الدین اوغلی.

۲۹ نچی کونکار قریه سنده برنچی مجلده امام محمد
عارف ملا محمد شریف اوغلی.

۳۰ نچی کونکار قریه سنده ۲ نچی امام محمد نجیب

- محمد عارف اوغلی .
 ۳۱ نچی کونکار قریه سنه ۱ نچی مجله ده موذن یوشع
 ملا محمد حافظ اوغلی .
 ۳۲ نچی کونکار قریه سنه ۲ نچی مجله ده امام محمد
 ظریف عبدالغفور اوغلی .
 ۳۳ نچی قالار قریه سنه میرزا عبدالرحمن یوسف
 اوغلی .
 ۳۴ ایسکی اجمده امام محمد قاسم فاضلجان اوغلی .

خارجی خبرلر

ترکیه و ایتالیا صوغشی .

ردوس آطاسنی اشغال ایدارگه تلاوچی ایتالیان
 عسکرلری بعض تیغرام خبرلرینه کوره بیک کوب
 ضرر وهلاکت کورگانلر حتی مک قدر ایتالیان ترکیه
 قولینه اسیر بیرلگانلر . تورکیه نیک اوچ مک قدر منتظم
 عسکری بیک صور غیرت کورستان لری .
 ایتالیان لر آلهه بارغان صابن موفقیتم سز مک
 ایلان ایزله لر . بردن ایتالیه تبعه لرینک صوغشیدن
 صوگ درجه درتلی قایتقان . قویروق بولغاتب
 یورگانچه یا طرابلسنی طاشلیق یاخود تیزرک صلح
 یاصاغز دیه دومالرین تکلیفی ایدهلر ایکن .

«فرانسه و مراکش»

اوشبو عنوان تختنده «ولژسکوی اصلوژا»
 غزیته سی نیک پاریژ مخبری «مارک پوزانسکی» نام
 ذات بر مقاله یازمش . مزبور مقاله «ولژسکوی»
 غزیته سنده درج ایدلمش در معنا ترجمه سی بیلهدر .
 غربی آوروپا حکومتلری اوزلرینک مستملکات
 سیاستلری خصوصنده هر وقت معارف و ترقی نام
 آلتنه یاشرونوگه اجتهاد ایتهلر ، اما نفس امرده
 بو اشلر یارده ظاهری وسطعی بهانه لردر انسانلر نیک
 سوزلری ایلگنه محاکمه ایتمای بلکه اشلاگان
 اشلرینه فاراب حکم ایدارگه ملنکه لنگان هر برکشی

گه بدیهیدر آوروپا لرنک مستملکات حقنده کی سیاه
 ستلری ، یاقنلری نیک فائده سی و بیخشی لغی اساسنده بناء
 قیلنغان ، نصیحت ایله فعلا جیولمیدر . مستملکات
 سیاستلری ؛ بعضا آچقیدن آچق قه چیت لرنک حقوقن
 غصب صور تنده ظاهر بولادر . و بعضا هیچ بر حقسن
 اولاراق غیرلر گه حزا و ملک لرن مصادره صور تنده
 بولادر . مستملکات دائرهن کینکایتو خصوصنده ،
 بیوک حکومت لر آراسنده ، اوز آرا برسی اشلاگا
 نگه ایکنچی سی ، انداشماو (* سکوتی) رضالق اتفاتی
 موجوددر : کوب وقتده بر حکومت ایکنچی حکومت
 حربی سریه (میسیه) سنه بارماق آراسندن غنه قاراب
 تماشا ایتهدر . فقط اول انداشماوچی حکومت سیاستنه
 بالذات یا بالواسطه توقنماسه . اگر تیللاساک ممکن
 ایتورگه : موندی خصوصده (قول قولنی یوووار
 قیلنندن) برن بری یاقلاو مظاهره سی باردر : بر سنه
 بر ٹلوش چقسه ، ایکنچی سنه هم شول نسبة ده ، یا
 آرتق یا کیمراک بر ٹلوش اصابت ایتهدر . لیکن بو
 ٹلوش هنوز شول بایاغی بیچاره معارف و مدنیت
 قایچی سی ایله تشریح ایدوله تورغان مافار (روسلرده
 ایلنه مظلوم کمسه حقنک ضرب مثلد) حسابنه اصابت
 ایتهدر . (یعنی آوروپا حکومتلری نیک ملکی بولمغان
 مدنیت و انسانیت دن محروم صانالغان بر قوم نیک بر
 ندان ٹلوش کورساتلده ، قولنسک دن کیلسه اوز نیک
 جاین فارا مین انداشمام کبی معامله ایدوله) بو
 چاقر لمانغان بیخشی لر ، وحشی مملکت لر گه کیلارده ،
 برلی خلق نیک فکرن ، مرادن رضالغن صور ماسدن ،
 بیک جومار دلق ایله سعاده اورلغن ساچه باشلیلر ،
 (یعنی ترقی و مدنیت بیلولی اچنده غصب حقوق زهر
 لرن ساچار) محلی خلق بو چاقر لمانغان قوناقار نیک ،
 بولای کشی برنده خوجهلق ایتولرینه البته دشمنانلق
 و کونچی لک کوزی ایله فاراب ، هر اونغایی کیلگانده
 مونده اجره سز رخصتسز خدمتلری برابرینه جزا
 قایتارونی فرصت بله لر .

(*): قوس اچنده گی سوزلر مترجم طرفندن علاوه ایدلمشدر .

(مونه شونندان صونك یرلی خلق، وحشی لك ایته معارف و مدنیت بیروگه کیلنگان یخشی لرنك قدرن بلهیلر. بولارنی اول تأدیپ ایتارگه، دیه یرلی خلق پاشنه قیامت قوبارا باشلیلر) اروپا حکومتلری آفریقا قطعه سن بولشورگه، کوبدن کرشکانلر هم بونی بیک اوصطا اجراً قیلغانلر. حاضرگی کونده، بوزور قطعه دن، بیک آرنغه یر مستقل اداره تحتنده قالغان. اما کوب یرلری آلی یا بولای ایتوب یا غیرمانیا یا بیلییه یا فرانسیسه یا اسپانیا که بر کیتلنگان. (اما انگلیز اینماسکه ده ایندی چونکه اول کوبدن آفریقانك خوجه سی کبی حسابلاننده در) بو؛ کشی ملکن بولوشوب آغان. کورشی آوروپالر، اوز آرا هر وقت بیک طاوغنه طورا آلمیلر، یا آلی یا بولای اوز آرا ده طنچسز لنوب. بو یخشی کورشیلر بربرینه اوصال دشمانك بولوب کیتکان وقتلری بولادر.

آخری وار. (۴- ص. ح.)

ومسخره لك كه قالولرندن، نهك حیا ایتمدیلر ایکان بورنلرینه تیرنیک صاصی ایسی سیگوب بتکان، بر نیچه تیری ایل و چیلرنك ایچه کی زاوودینك ایسنی ماقتمسهر، عطر (خوشبوی فابریقه سینك ایسنی یها- نلاسه لر، بوناردن کولمگان کشی قالماز قالسه اعزی قیشایور.

شونك كبك اوك علوم قرانیه دن توگل، انك عباریسی اولان صرف ونجو کبی علوم آلیه دن خبر- لری بولمغان اونچیلرنك خصوصیه خوجه لرینه ایاروب قول قویوچی اون اولچاب تورغان مالایلرنك بویله اشلرگه فاتناشوب سوز سویلاولرندن و اول یتماسه مطبوعات میدانه چخولرندن البته صبیله رده کوله چکاردر عجباً ملتیز شول ایکی اوچ اون کبتچیسی ایل شونده اون اولچاب توروچی مالایاردن عبارة میکان؟ یوقسه مملت نك افکار عومیه و عالیه سی " دیگان سوزنك نه ایدی کندنده بونارنك خبرلری یوقمیکان؟ لاحول ولا قوه الا بالله العلی العظیم.

حکایه

جمعه کون یورطمه طهارت آلوب جمعه نمازنی ادا ایتار ایچون محلهمز مسجدینه باررغه چقدم. من یورطدن چقاندن ساعت ۱۲ نی صوغارغه یقینلا غان ایدی. مینوتلری خاطرمدن یوق. یورطم مسجدکه بک یقین بولمغانغه آشغوبراق باررغه توغری کیله ایدی. خصوصاً مسجد اورامینه چفعاچ، برده مسجدکه کیلنگان کشی کورنمگاندن ؤلله بک صوغه قالدم میکان؟ دیب دخیده طابانغه قوت بیرورگه توغری کادی. مسجدنك ایشك توبینه یتکانده گنه قارشو طرفدن دخی بر کشی جهتلاب کیلوب ایگمزده ایشك توبنده ۲ سیکونت قدر ایشکنی من آچایه می اول آچار میکان دیب تورغانده دوعه مسجد ایشکی آچیلوبده کیتدی. مسجددن، توسی کیتکان، کوزلرینه اولوم قورقوسی کرگان، براونك، ملتقندن چقغان قورغاش شیکللی چغوبده بولدی ایشك توغروسنك راق تورغان ابداشیمه قوت ایله باریلوب ابداشم چالقان؛ مسجددن چخوچی یوز توبان یغملوبده

اورنبورغ خبرلری

اورنبورغ نك بر نیچه اون کیتچی لری، (وقت نك ۹۶۰ نچی نومیرنده، موسی آغه چق خط یازوب؛ موسی نك؛ ملت اسلامیه اراسنده؛ بیوک فتنه گه سبب اوله چق ترجمه سننی؛ تیزدن میدانغه چغارونی طلب ایتلر مذکوره ترجمه نك دینی بولغان فتنه لرگه سبب بولوینی اویلاب، میدانغه چغارلماو جهتنی ترجیح ایدوب، مقاله لر یازغان علما دینلری، نا اهل و جاهل لر دیرك، انارنی تنقیص و تحقیر و تجهل ایدلر. بو ذاتلرنك، کور په ایله اوننی، بغدادی ایله طارینی، آیر ورغه افتدارلری بولسه ده، اساس دین اسلام اولان، قرآن عظیم الشانك ترجمه ایدیلوب، ایدلماوی نك، شرعی نقطه نظر دن، جائز اولوب اولمدیغی مسئله سنده، صودن چغوب، قوریغه توشکان بالاق درجه سنده اولدقلرینی، شاید اوز وجدانلریده اعتراف ایتسه کرک.

شو حالده بو بیچاره لر توگل اورنبورغ مسلمانلری اراسنده غنه، بتون عالم مطبوعاتك، بسر کولسکی

کیتدیلمز. من بئو نلای آبدراب کیتدم. ابداشیمه قاراسام
 آغزی بورونی قان بولغان. باریلوچینی قاریم دیسم
 ماکلایی بلچرافعه بویالغان بورونوندن قان آغا
 چاپانینگ ایناکلرینی بیلمنه قدر قایتاروب ایکی
 اوچونی بر گه کتوروب بیلاب قویغان بولغان آیاغنه
 کاوشی یوق - بورگی بر یاقده کلپوشی بر یاقده
 یاطا. آخرنده بو کشی تیزگنه تور دیده قولیمنه
 بورکن آلوب کلپوش بلچرافده قالدیغی والدہ بار
 قوتنی طباننه بیروب آرتنه قاری قاری یوگوره
 باشلادی. بو اشلر بارده بر مینوت؛ کوب بولسه
 مینوت بارملق بر زمانده بولوب اوتدی. شول
 آراده مسجددن دخی دورت - بش قدر کشی جغوب
 فایده کیتدی کافر؟ دیب فچقرسه لرده کوزلری منم
 فانغه بویالوب توره آلماینجه یاتقان ابداشیمه توشوب
 آنی توتوب اورنندن تورغوز دیلر. آگانی بولدی
 سیگا؟ دیو سؤالری آراسنده، میگاده قایت کیتدی؟
 شول کافر... دیو توبدیلی سؤالر ویردیلمز.
 منده آنه یوگوره دیویم ایله تگیله چاندن بورو -
 لوب غایب بولدی. صوگفیلر «آخ بختک کافر قور
 تولدک» دیب ابداشیمه یاردمگه کرشدیلر.

آنی مسجدنک ایشکندن آلوب کیروب مدرسه
 طرفنغی ایشککه طابا یباردیلمز. من مسجدکه کردم
 خاقنک بعضیسی سنه اوقورغه توتونغان، آرتقهرق
 قالغان بعض برلری ده بر واقعه بارلغن حس ایتکان
 شیکلی آرتلرینه ایلانوب قاریلمز ایدی. منده کروم
 ایله سنه اوقورغه توتوندم.

منم قازناچیستواده اشم بولغاندن نمازنی تماملاب
 آخرغه فالوب چقارغه توغری کیلمیدر ایدی. شونک
 ایچون من سنه واختیاط ظهرنی اوقدمده مسجددن
 جغوب کیتدم. منم آرطمدن شکره سهان بر اوده
 جقدی. من اول کشینی بیلاماسامده واقعه نک نیدن
 عبارة ایکانلیکینی جساره ایدوب صورادم اول کشیک
 «نی بولسون شول موسی بلاسی» دیده بولنه دوام
 ایتدی.

ایشندیکه کوره ئلیگی ابداشمنک آغنی ایکی

تیشی صنغان بورون کیه وگی یمر لنگان ایکان آطافلی
 بر دوقتور قاری ایسکان. تیگی طاش باش ایسه
 آرتنه قاریده یوگوره؛ آرتنه قاریده یوگوره همیشه
 یوگوره.
 اوچراوچی.

محرر مر فیض خان افندی داودف حقنده یوسف
 دیو لیکامفی هم ابراهیم اغینفی نام شخصلرنک فاسم
 جمعیتی نک اوپر اولنیده سی طرفندن دیب فوزغاتقان
 اشلرینی یورتو اوچون اتواقات نیشچر تیف که بیرگان
 داویر نیست لرینک نی زاقوننی اواد یغنی داودف اتواقاتی
 ع. لوگینفی اثبات ایتدکندن صود اول اشککه التفات
 ایتدی

ع نیشچر تیف صودنی آتلازیت ایتار گه پراسیت
 ایتسه ده امکان طالبه معاذلقدن صود بو اشنی دائمی
 صورتده پریقره تیت ایتدی.

اداره دن جوابلر:

دولت شاه سلیموف جنابلرینه جبارگان ۲ صوم
 آفچه کز آلنغان؛ ویر ابرینه اوز کز یازغانچه اداره دن
 ژیرحنی ژینسکی غه محمد جان احمد جانف اسمنه
 ژورنال جبارله.

آرغایش ده امام بیکبولطف جنابلرینه آدریس
 کز ایکسپیدیاتورنک مساهلهسی سببای خطا یازلغان
 بولغان؛ حاضر ایسه توزاتلدی عفو کزنی اوتندک.

۱۹۱۲ سنه ناک ۲نچی ۳نچی نومرلری صانتلب بتدی.
 سنه باشندن اعتبارا یازیلوچی لرمونی دفت ایتمک لری
 مطلوبدر؛ تکرار هم باصلما یه چقدر.

ناشری محمدولی بن عبدالغنی حسینفی.

محرری فیض خان داودف

Редакторъ Фаизханъ Даутовъ.

Издатель Мухамедвалий Хусаиновъ.

Типографія журнала „Динъ ва Мағишеть“
 въ Оренбургъ.